

U organizaciji Hrvatskog društva za proučavanje obrade tala (HDPOT) te suorganizaciji Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, u Hotelu Osijek od 9. do 11. rujna u Osijeku održan je 1. međunarodni simpozij Hrvatskog društva za proučavanje obrade tala (HDPOT), na kojem je predstavljeno oko 27 znanstvenih radova. Taj povijesni simpozij održan je pod pokroviteljstvom Međunarodnog društva za proučavanje obrade tala (ISTRO), čiji je ogranak i HDPOT, osnovan 2008. godine, koji okuplja više od 30 renomiranih znanstvenika i stručnjaka iz cijele Hrvatske koji se bave istraživanjima obrade tla i njegovih utjecaja na samo tlo, okoliš i sve ostalo što bi moglo biti područjem utjecaja tog bitnog dijela poljoprivredne prakse.

- Naš 1. međunarodni simpozij, na kojem sudjeluju vrhunski stručnjaci iz desetak zemalja, predstavlja jedinstveni forum za prezentaciju i razmjenu novih znanstvenih spoznaja, ideja i iskustava o uvijek aktualnoj problematiki obrade tala. Ovaj skup značajan je za cijelu žitnicu Slavonije i Baranje jer nepravilnom obradom može doći do većih oštećenja tla. Uravnoteženom obradom tla i ispravnim postupanjem možemo utjecati na prinose i očuvanje tla - istaknuo je prof. dr. sc. Bojan Stipešević, predsjednik HDPOT-a.

Napomenuo je kako su povijesne veze hrvatskih znanstvenika koji su se bavili i još se bave problemima obrade tla te njihova prisutnost u međunarodnoj znanstvenoj zajednici, kao i u samom ISTRO-u, još od njegovog osnutka 1955. godine, oduvijek bile iznimno jake i cijenjene, što je još 1982. godine rezultiralo time da je Osijek imao čast biti grad domaćin 9. međunarodne konferencije ISTRO-a.

- Jedna od naših misija je prijenos znanja i transfer tehnologije na krajnjeg korisnika proizvođača - rekao je prof. dr. Bojan Stipešević, napomenuvši kako se znanstvenici iz zemalja Podunavske regije bave sličnim problemima.

Znanstveni poticaj razvoju poljoprivrede

Otvaranju skupa nazočio je Tomislav Petrović iz Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja - Odjela za ekološ-

U OSIJEKU ODRŽAN 1. MEĐUNARODNI SIMPOZIJ HRVATSKOG DRUŠTVA ZA PROUČAVANJE OBRADNE TALA

Pravilnom obradom tla protiv ekstremnih uvjeta proizvodnje

ku i integriranu poljoprivredu, koji je istaknuo kako Ministarstvo poljoprivrede poduzima niz mjera i aktivnosti koje se odnose na obradu poljoprivrednog zemljišta, dok će se unutar programa o ruralnom razvoju provoditi agroekološke mjere integrirane i ekološke proizvodnje koja podrazumijeva zaštitu i održavanje tla, te održavanje humusa u tlu.

Prof. dr. sc. Franjo Tomić, član HAZU i jedini hrvatski akademik iz područja poljoprivrede, u ime Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo dao je potporu ovom znanstvenom skupu o obradi i gospodarenju tлом, koji osim znanstvene vrijednosti, kako kaže, ima i praktične koristi budući da osječki stručnjaci puno surađuju s gospodarstvenicima i poljoprivrednicima.

Sudionike skupa pozdravio je i dr. sc. Jean Roger-Estrade iz Francuske, član Upravnog odbora ISTRO-a zadužen za rad s ograncima, napominjući kako je ova međunarodna organizacija osnovana radi poticanja znanstvenih istraživanja s ciljem da se od vrhunskih sorti dobiju vrhunski prinosi, da tlo treba održati zdravim, te da se uz očuvanje mikroorganizama u tlu okoliš održi što zdravijim.

Stručnjaci ističu kako se ostavljanjem žetvenih ostataka može spriječiti prevelik odljev vode iz tla. Biljni ostaci moraju ostati na površini jer je to najbolji način zadržavanja optimalne vlage u tlu

Mađarski akademik Gyorgy Varallyay

Uvodno predavanje o negativnom utjecaju vremenskih prilika te korištenju agrotehničkih mjera za smanjenje posljedica ekstremnih dnevnih režima u krajevima Podunavske regije održao je mađarski akademik Gyorgy Varallyay, koji je, između ostaloga, naglasio kako ekstremni uvjeti (suša, poplave, zadržavanje vode na površini) mogu prouzročiti gubitke u prinosu, hranivima, biljnoj masi i organskoj tvari, uz neželjene posljedice za okoliš. Naglasio je značaj učinkovitog gospodarenja vodom u tlu budući da u Mađarskoj i Hrvatskoj imaju velike probleme s poplavama i zastojeom vode u tlu, dok su istovremeno izloženi i sušama, tako da vodu treba zadržati u dubljim slojevima tla.

Naglasio je kako je naziv skupa "Obrada tla - otvoreni pristup" vrlo dobar naziv koji odgovara svojim spoznajama o ekologiji i zaštiti tla.

Zahvalivši osječkom Poljoprivrednom fakultetu i svim znanstvenim institucijama na podacima o potencijalima tala u Osječko-baranjskoj županiji, dožupan Željko Kraljičak istaknuo je kako ova županija ima vrlo heterogena tla koja imaju problema s kiselošću, te da znanstvena preporuka za pravilnu obradu tla, sukladno proizvodnim mogućnostima pojedinih tala, može na koristan način pomoći poljoprivrednicima u dobivanju stabilnih i kvalitetnih prinosa.

Osim Ivana Vrdoljaka, zamjenika gradonačelnika Osijeka i dr. sc. Zvonimira Zduńića, ravnatelja Poljoprivrednog instituta Osijek, sudionicima se obratila i prof. dr. sc. Sonja Marić, prodekan za međunarodne odnose Poljoprivrednog fakulteta Osijek, istaknuvši kako ovaj fakultet ima iskustva u međunarodnoj suradnji te da je ovaj znanstveni skup još jedna potvrda međunarodne važnosti osječkog fakulteta.

Nepravilno oranje može oštetiti tlo

Prof. dr. sc. Bojan Stipešević je među desetak stručnjaka s osječkom Poljoprivrednog fakulteta koji se bave proučavanjem obrade tala.

- Poljoprivreda zbog neadekvatne obrade tla ne postiže optimalne rezultate. Nepravilnim oranjem u 3-5 godina može se oštetiti propusnost tla, čije je "lijčenje" jako skupo. Poljoprivrednici se zbog ušteda odriču analize tla - upozorava prof. Stipešević, napominjući kako, primjerice, plastična proizvodnja zbog intenzivnog karaktera proizvodnje može jako oštetiti tlo. "Najplodniji supstrat su kokosova vlakna, koja se, pak, moraju uvoziti."

Prof. dr. sc. Danijel Jug s Poljoprivrednog fakulteta u Osijeku, te predsjednik znanstvenog odbora skupa, naglasio je kako na području slavonske regije ima više od 40 tipova tala.

- Imamo i dosta loših tala. Dolazi do velike degradacije tala, a sadržaj humusa u tlu opada iz godine u godinu. Konzerviranjem tla, odnosno ostavljanjem žetvenih ostataka može se spriječiti prevelik odljev vode iz tla. Velik problem je i zbijanje zemljanog sloja koje ne dozvoljava procjeđivanje vode u tlu, tako da ta barijera sprječava normalan dotok vode u tlo. Reducirana obrada i konzervacija mogu pomoći u rješavanju takvih problema. Nažalost, novi pristupi i suvremene metode se kod nas sporo uvode - upozorio je prof. Jug, dodavši kako će naši poljoprivrednici, vjerojatno ulaskom u EU, morati početi primjenjivati novi sustav obrade tla. Napomenuo je kako se u razvijenoj svijetu u obradi tla sve manje koristi oranje u cilju smanjenja troškova, ali i zaštite tala i okoliša.

Teme izlaganja ovogodišnjeg simpozija pod nazivom "Obrada tla - otvoreni pristup" bile su podijeljene u četiri sekcije: Obrada tla u funkciji zaštite okoliša; Konzervirajuća obrada tla - direktna sjetva-no-tillage; Biotička i abiotička degradacija tla - uzroci i posljedice, te Obrada tla - novi pristup - tehnologije - perspektive.

Trećeg dana sudionici simpozija obišli su pokusno polje u Slijvoševcima s prikazom osam različitih sustava obrade za pšenicu i soju, i potom pokus prof. dr. Bojana Stipeševića u Širokom Polju (projekt Ministarstva poljoprivrede), a riječ je o obradi tla za ljetne postrne kulture: proso, heljdu, sudansku travu i kukuruz. Nakon toga posjetili su Đakovačku ergelu lipicanaca te đakovačku katedralu.

Lj. KOVAČEVIĆ
Snimio: D. OLVITZ

Dr. sc. Jean Roger-Estrade, član Upravnog odbora ISTRO-a

Dobro gospodarenje biljnim ostacima

- Panonska regija, tako i Baranja ima slične klimatske uvjete, pa je zadatak znanosti predložiti nove mjere kojima bi se ublažio utjecaj suše i poplava na kvalitetu tla, a time i prinosa. Jedan od najvećih problema je zbijenost tla, koja dolazi zbog suše i poplava, a jedan od glavnih uzročnika je tanjuranje. Farmere treba naučiti kako primijeniti mjere da što manje gube vodu iz tla. To se može postići dobrim gospodarenjem organskom tvari koja je dobra za održavanje optimalne vlage u tlu. Vrlo često se ta organska tvar odnosi s tla ili se pali, što je još gore. Problem je što se sve manje krutog stajskog gnojiva unosi u tlo, a za organsku tvar ostaju samo biljni ostaci - mačč. Biljni ostaci moraju ostati na površini jer je to najbolji način zadržavanja optimalne vlage u tlu, naglašava mađarska znanstvenica dr. Marta Birkas, koordinatorica ogranka ISTRO-a za istočnu Europu, ističući kako su za oranje najbolji kultivatori koji održavaju dobru strukturu tla. Dodaje kako u Mađarskoj imaju dobra iskustva s težim kultivatorima. "S tanjuračama treba biti pažljiv. Problem je optimalna dubina tanjuranja do 10 cm da bi biljni ostaci ostali na površini, kaže dr. Birkas napomenuvši također kako je na putu do Osijeka zamijetila primjere dobro obrađenih, ali i loše obrađenih tala. Sukladno nazivu njezinog predavanja, kaže kako čovjek mora "biti bliže tlu", sažvižeti se s tлом, za čije održavanje bitno gospodarenje biljnim ostacima.

